

Informatsioon Tartu linna keskkonna arengukava 2006-2013 täitmisest 2013. aastal.

1. KESKKONNAHARIDUS JA KESKKONNATEADLIKKUS

Eesmärk:

Linnaelanike keskkonnateadvuse kasv on saavutatud keskkonnahariduse abil ja see väljendub säästlikes tarbimisharjumustes ning aktiivses osalemises linna arendamisel.

Nr	Nimetus	Tegevuse toimumine	Tegevuse kirjeldus
1.1.			
1.1.1.	Loodus- ja keskkonnavalaseid õppekavu toetava tegevuse programmi ja/või projektipõhine finantseerimine lasteaedades ja koolides	2010-2013	Tartu Keskkonnahariduse Keskuse poolt on välja töötatud ja katsetatud 43 erinevat üldhariduse õppekava täiendavat programmi, mida koolid saavad oma õppetöö mitmekesistamiseks tellida. Üks programm kestab 2-6 tundi loodusmajas, klassis või välitunnina looduses ning selles osaleb terve klassitäis õpilasi loodusmaja õpetajate juhendamisel. Õppeprogrammid on koolide poolt väga nõutud, kui need on õpilastele tasuta. Tasuta programme saab pakkuda KIKi ja Tartu LV HO toetusel (TÜ Botaanikaaias). Kokku osales õppekava täiendavates programmides 2013. aastal 2595 last .
1.1.2	Keskkonnateemaliste õpilaskonkursside ja olümpiaadide korraldamine	2010-2013	Tartu Loodusmaja huvitegevuses on osalenud 2013 aastal 668 õpilast (neist Tartu linnast 595) kokku 47 rühmas. Kõige rohkem on osalejaid noorte loodussõprade huviringis (21 rühma, neist 11 rühma venekeelsete koolide õpilastele). Viktoriinidel ja konkurssidel osales kokku 441 õpilast ; näitustel eksponeeriti kokku 6640 õpilastööd ; konverentsidel osales 222 õpilast . Looduslaagrites sai osaleda 310 õpilast ning loodus- ja keskkonnalastel õppekäikudel ja ekskursioonidel osalemise võimaluse sai 879 õpilast . Lisaks on Tartu Keskkonnahariduse Keskus seotud mitmete üleriigiliste konkursside ja olümpiaadide korraldamisega.
1.1.3	Tartu linna käsitlevate keskkonna- ja säästva arengu teemaliste õppematerjalide loomine	2010 -2013	Rahvusvaheliste koostööprojektide raames valmisid õppematerjalid on kättesaadavad kodulehel www.teec.ee viite all Varasalv.
1.1.4	Täiskasvanute keskkonna- ja säästva arengu alane koolitamine (sh haridustöötajate täienduskoolitus keskkonnateadlikkuse õpetamiseks)	2010 - 2013	Täiskasvanute koolitamiseks on Tartu Keskkonnahariduse Keskusel registreeritud 14 õppekava sh 10 õppekava tööalase koolituse läbiviimiseks. 2013. aasta jooksul toimus täiskasvanutele 30 koolitust (kokku 321 tundi) (2012.aastal 33 koolitust, kokku 548 tundi). Kursustel osales kokku 560 inimest (2012.aastal 619, 2011.aastal 514).

Nr	Nimetus	Tegevuse toimumine	Tegevuse kirjeldus
1.1.5	Sihtasutuse Tartu Keskkonnahariduskeskus tegevuse toetamine	2010 – 2013	Tartu linna toetus SA Keskkonnahariduskeskuse tegevuseks moodustas keskuse 2013. aasta käibest 34%.
1.1.6	Keskkonnateadlikkuse edendamine kampaaniate korraldamise kaudu, sh tarbimisharjumiste ja tegevuste suunamine keskkonnasäästlikumaks	2010 – 2013	<p>2013.aastal osales kokku KHK poolt korraldatud avalikel üritustel umbes 11 000 inimest (2012.a umbes 8000; 2011.a umbes 5800). Tartu Keskkonnahariduse Keskuse energiatõhusa loodusmaja ja keskkonnasõbraliku töökorralduse tutvustamiseks viidi läbi septembrist detsembrini 64 ekskursiooni ligi 2000 inimesele.</p> <p>2013. aastal viidi ellu projekt „Tartlased jäätmekäitlusest teadlikumaks“ (rahastaja SA KIK). Projekti raames korraldati jäätmealane infopäev, koostati jäätmete liigiti kogumise juhend ühistutele ja tartlased said jäätmealase infovoldikiku.</p> <p>Tartu linn osales keskkonnamessil „Elukvaliteet 2013“, mis hõlmas keskkonnateemasid alates toidust ning lõpetades taastuvenergiaga: alternatiivsed energiaallikad, loodussõbralikud materjalid, tehnoloogiad ja seadmed, jäätmekäitlus ning taas- ja korduvkasutus.</p>
1.1.7	Uuringud elanike keskkonnateadlikkuse ja keskkonnohoiakute selgitamiseks	2011	2011. aastal korraldati küsitlus „Tartlane ja keskkond“, mille eesmärgiks oli analüüsida, kuidas tartlased hindavad oma elukeskkonda ning missugune on nende keskkonnoalane käitumine, arvamused ja hoiakud. Võrdlusandmetena kasutatud 2001. ja 2006. aastal toimunud sarnaste uuringute tulemusi ning välja on toodud olulisemad muudatused võrreldes varasemaga. Järgmine keskkonnoalane elanike arvamusuuring on kavandatud aastaks 2016. 2013. aastal toimus elanike küsitlus „Tartu ja tartlased“, kus käsitleti muude teemade kõrval ka mõningaid keskkonda puudutavaid teemasid (nt erinevate transpordiliikide kasutamine, hinnang erinevate avalike alade olukorrale jms).
1.1.8	Koostöös Tartu Ülikooliga botaanikaaiia muutmine avatud keskkonnahariduskeskuseks	2010-2013	Haridusosakond toetab Tartu Keskkonnahariduse Keskust ühe pedagoogi ametikoha ulatuses. Selle eest töötab botaanikaaias õpetaja-programmijuht, kelle ülesandeks on üldhariduskoolide õpilastele suunatud tegevuse koordineerimine, juhtimine ja arendamine ning ekskursioonide läbiviimine.

1.2.

Nr	Nimetus	Tegevuse toimumine	Tegevuse kirjeldus
1.2.1	Säästva arengu teema ja keskkonnateabe regulaarne kajastamine andmekandjatel ja meedias, sh internetis	2010 – 2013	<p>Tartu linna kodulehel avaldatakse jooksvalt keskkonnainfot. Avalike suhete osakonna kaudu on jõudnud linnaelanikeni ja avalikkuseni sadu pressiteated, mis sisaldavad ka informatiivset keskkonnaalast teavet. Teabeteenistus andis välja järgnevad infotrukised, kus käsitletakse ka keskkonnateemat: „Abiks tartlasele” eesti ja vene keeles (otsepostitusega); „Tartu arvudes” ; „Statistiline ülevaade Tartu 2012”.</p> <p>Lisaks võib nimetada Tartu Keskkonnahariduse Keskuse koduleht: www.teec.ee Uudisteliste: uudised@lists.eenet.ee Facebook: http://www.facebook.com/tartukeskkonnaharidusekeskus Keskkonnateabe Keskus: http://www.keskkonnainfo.ee/main/index.php/et/vaeljaanded-ja-uelevaated Keskkonnaamet: http://www.keskkonnaamet.ee/teenused/keskkonnaharidus-2/ Keskkonnaamet annab Euroopa Sotsiaalfondi programmi "Keskkonnahariduse arendamine" raames välja keskkonnahariduslikku teavet kajastavat üle-eestilist teabelehte. <u>Keskkonnaharidusleht</u> on suunatud õpetajatele, keskkonnaharidusega tegelevate keskuste juhendajatele ja kõigile teistele huvilistele. Leht ilmub kaks korda aastas, kevadel ja sügisel ning saadetakse otsepostitusega lasteaedadesse, üldharidus-, kutse- ja kõrgkoolidesse, omavalitsusasutustele, keskkonnaharidusega tegelevatele asutustele, raamatukogudele, noortekeskustele. Leht ilmub eesti ja vene keeles. http://www.keskkonnaamet.ee/teenused/keskkonnaharidus-2/esf-programm-keskkonnahariduse-arendamine/keskkonnahariduse-teabeleht/</p>
1.2.2	Säästva arengu ja keskkonnateabe kogumine ja analüüs	2010-2013	<p>Euroopa säästva arengu indikaatoreid on kokku kümme. Seni on Tartus uuritud nelja indikaatorit (viimased uuringud toimusid 2009. aastal):</p> <p>B.6 – transpordiliik, mida lapsed kasutavad kooli ja kodu vahel liikumiseks;</p> <p>A.1 – elanike rahulolu linnaga;</p> <p>A.3 – kohalikud liikumisvõimalused ja reisijatevedu;</p> <p>A.4 – juurdepääs avalikele haljasaladele ja kohalikele põhiteenustele.</p> <p>Uuringute aruanded on kättesaadavad Tartu linna veebilehe üldinfo all olevas uurimistöde rubriigis.</p> <p>Järgmised säästva arengu indikaatorite kordusuuringud on ette nähtud aastal 2014.</p>

Nr	Nimetus	Tegevuse toimumine	Tegevuse kirjeldus
1.2.3	Keskkonnainfopunkti tegevuse jätkumine	2010-2013	<p>Loodus- ja keskkonnainfopunkt tegutseb 2004. aastast. Keskkonnainfopunkt jagab loodus- ja keskkonnavalast infot kõigile huvilistele. Kodanike küsimustele vastatakse telefonil 736 6120 ja e-posti info@teec.ee teel ning 2013.aastast uues loodusmajas Lille 10 tööpäeviti kell 9-18. 2013. aastal valmis keskkonnateemaliste infomaterjalide andmebaas, mis on kättesaadav http://www.teec.ee/keskkonnainfopunkt/infomaterjalid/. 2013.aastal osales kokku KHK poolt korraldatud avalikel üritustel umbes 11 000 inimest (2012.a umbes 8000; 2011.a umbes 5800).</p>
1.3			
1.3.1	Tartu LV ja vabaihenduste keskkonnakaitsealane projektipõhine koostöö	2010 – 2013	<p>Linn teeb koostööd erinevate mittetulundusühingutega läbi keskkonnamõju hindamise protseduuri ning erinevate projektide arendamisel. Toetatakse Majaomanike Ühenduse, EKO Taresti, Korterühistute Liidu erinevaid jäätmealaseid projekte. Vabaihendustel on võimalik keskkonnavalaste väikeprojektide elluviimiseks taotleda rahalist toetus linnalt. 2013 aastal toetati MTÜ Valguskiir ja NÜ Eesti 4h keskkonnateemalisi projekte.</p>
1.4			
1.4.1	Ökomaja (Tartu loodusmaja Lille 10) rajamine	2010 – 2013	<p>Valmis Tartu Loodusmaja Lille 10 Keskkonnaministeeriumi poolt korraldatud Aasta Keskkonnategu 2013 tunnustused said Porkuni Kooli matkaraja loomine, Kohila Keskkonnahariduse Keskuse ja OÜ Naturewalk õppekeskkonna "Eesti sood" loomine, SA Eestimaa Looduse Fondi talguprogramm ja Tartu Keskkonnahariduse Keskus - Tartu Loodusmaja valmimine.</p>

Nr	Nimetus	Tegevuse toimumine	Tegevuse kirjeldus
1.4.2	E-teenuste ja paberivaba asjaajamise juurutamine omavalitsusasutustes ja ettevõtetes	2010 - 2013	<p><u>E-teenuste juurutamine:</u> 2013. aastal sai läbi viidud teenuste kaardistamise pilootprojekt. Selle käigus koostati meetodiline juhend ning sotsiaalabi ja arhitektuuri ja ehituse osakondade teenuste loetelu (150 erinevat teenust) ja kaardistati 3 teenust:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ehitusloa taotlus • Sotsiaaleluasemeteenuse taotlemine; • Infosüsteemide tarkvaraarendus <p>Käesoleval aastal kaardistatakse AEO ja SAO kõik avalikud teenused.</p> <p>Linna mobiiliapí rakendamine koos ühistranspordi apiga ning ühistranspordi reaalajas jälgimise infosüsteemi töölerakendamine.</p> <p><u>Paberivaba asjaajamise laiendamine:</u> 2013 viidi ellu dokumendihaldussüsteemi (DHS) ja finantsinfosüsteemi (FIS) integratsiooni järgmised etapid:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nõuete menetlussüsteemi juurutamine - nõuete (näiteks viivistasu, tänavate sulgemismaks jne) menetlemine DHS'is, edastamine FIS'i ja laekumiste kajastamine DHS'is. (Tartus on kasutusel DHSis CoProCase ja FISis MS Dynamics). • raamatupidamise alusdokumentide elektrooniline menetlemine ja säilitamine dokumendihaldussüsteemis (palga- ja müügidokumendid)
1.4.3.	Keskkonnakriteeriumite säilitamine ettevõtete tunnustamisel	2010 - 2013	<p>Konkursi "Parim ettevõtja 2012" raames selgitati välja ka vastutustundlik ettevõtja. Vastutustundlik ettevõtja selgitamisel arvestatakse keskkonnasõbralikke tegevusi (kk tehnoloogiad, kk toormaterjalide kasutamine, kk juhtimissüsteemi juurutamine, energia efektiivsem kasutamine, jäätme hulga vähendamine jne). 2012 aastal pälvis vastutustundliku ettevõtjaosaühing Playtech Estonia</p> <p>Keskkonnaministeeriumi poolt korraldatud konkursi hindamiskomisjon otsustas Euroopa Konkursile esitada keskkonnajuhtimise kategoorias OÜ Werrowool; keskkonnasõbraliku toote või teenuse kategoorias AS Kroonpress, OÜ Werrowool ja OÜ AusDesign ning keskkonnasõbraliku tootmisprotsessi kategoorias AS Sisustusekspert, OÜ Saidafarm ja AS Green Marine.</p> <p>Konkurssil „Nutikas ererialahendus 2013“ tunnustati renoveeritud kortermajadest Anne 47 hoonet (lisaks soojustamisele renoveeriti kogu küttesüsteem ja paigaldati soojustagastusega ventilatsiooniseadmed), uutest majadest tunnustati Vanemuise 45 hoonet (maasoojus-süsteemi kasutamine ventilatsiooniõhu eelkütteks ja jahutuseks) ning tootmishoonetest AS Kroonpress säästlikku paberiladu (kolm topeeltustega laadimiskoda).</p>

Nr	Nimetus	Tegevuse toimumine	Tegevuse kirjeldus
1.4.4	Keskkonnasõbraliku kooli ja lasteaia tunnustamine	2010 - 2013	<p>Konkussi „Keskkonnateoke“ 2013 aastal välja ei kuulutatud kuna on muutmisel osalemise tingimused ja kord. Keskkonnaametist saadud info järgi on alates 2014.aasta kevadest koolidel ja lasteaedadel võimalik uuel konkursil osaleda.</p> <p>Keskkonnaministeeriumi poolt korraldatud konkursil Aasta Keskkonnategu 2013 konkursile laekus tänavu 16 projekti, mis esmakordselt pandi ka avalikule hääletusele. Kõige rohkem sai rahvahääletusel hääli MTÜ Eesti Ornitoloogiaühingu projekt “Talvine aialinnuvaatlus”. MTÜ Eesti Ornitoloogiaühing pälvis keskkonnateo tiitli ka möödunud aastal.</p> <p>Tegemist on Eesti suurima kodanikuteaduse projektiga, milles osales 2013. aastal 2501 vaatlajat. Projekti raames tuleb jaanuarikuu viimasel nädalavahetusel leida üks tund, minna aeda või parki ja märkida üles seal kohatud linnuliigid.</p>

2. KESKKONNAJUHTIMINE

Eesmärk:

Linnavalitsuse korraldamisel sobitatakse inimtegevus looduskeskkonda seda võimalikult vähe mõjutades - linna arendamisel arvestatakse looduse taluvusvõime piire ja loodusliku mitmekesisuse säilitamise vajadust.

Nr	Nimetus	Tegevuse toimumine	Tegevuse kirjeldus
2.1.			
2.1.1	Keskkonnavalitsuse täienduskoolitus Tartu linnavalitsuse asutustes	2010 - 2013	Osaleti Eesti Linnade Liidu ja erialadeliitide (Eesti Jäätmeäritajate Liit, Eesti Vee-ettevõtte Liit, Eesti Veeühing jne) keskkonnavalitsuse koolitustel ja õppereisidel. Keskkonnahariduse Keskuse ja Keskkonnaameti poolt korraldati õpetajatele ja juhendajatele keskkonnavalitsuse koolitusi ja infopäevi, kus tutvustati koolitusprogramme ja nende kasutamist.
2.2.			
2.2.1	KMH ja KSH vajaduse kaalumise otsuste tegemise koostöö Jõgeva-Tartu regioonis ja huvirühmadega	2010 - 2013	Jätakati „Keskkonna üldplaneeringu“ ja „Vabaplaneeringuga alade parkimispõhimõtted“ keskkonnamõju strateegilise hindamise läbiviimist. Viiel korral detailplaneeringute ja ühel korral teemaplaneeringu algatamise puhul otsustati KSH mitte läbi viia.
2.3.			
2.3.1	Tartu linna kriisireguleerimise plaani koostamine ja iga-aastane	2010 - 2013	Tartu linna kriisireguleerimise plaan koostati hädaolukorras valmistumise seaduse nõuetest tulenevalt.

Nr	Nimetus	Tegevuse toimumine	Tegevuse kirjeldus
	täiendamine		Hädaolukorraks valmistumise seadus tunnistati kehtetuks alates 24. juulist 2009, mil hakkas kehtima hädaolukorra seadus. Hädaolukorra seadus ei näe ette omavalitsustel kriisireguleerimise plaanide koostamist. Tulenevalt eeltoodust Tartu linna kriisireguleerimise plaani alates 2009. aasta II pa enam ei täiendata.
2.3.2.	Raudtee riskianalüüs seoses Tartu linnaga ja olukorra parendamise tegevuskava	2010 - 2013	Seoses Koidula raudteejaama valmimisega ei seisa enam Eestisse sisenevad, ega väljuvad rongikoosseisud tollivormistuse ootel Tartu raudtee kaubajaamas.
2.3.3	Elanike teavitamine võimalikest ohtudest (kriisireguleerimise plaani alusel)	2006 - 2013	Võimalikest ohtudest nt kõrge veeseis linnakodanikke informeerimine ning veetaseme tõusu monitoorimine ning vajadusel ka meetmete rakendamine nt Supilinna kraavi truubi siibri sulgemine, vee pumpamine. 2010 a lõpus koostöös Eesti Meteoroloogia ja Hüdroloogia Instituudiga on paigaldatud Emajõe kaldale veemõõdusammas.
2.3.4	Geograafilise informatsioonisüsteemi arendamine	2010-2013	2010. a alustati Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse toetusel projekti „Tartu piirkonna digitaalse geoarhiivi loomine“. Tartu linna digitaalne geoarhiiv annab võimaluse Tartu linnal ja Tartu piirkonna teistel kohalikel omavalitsustel ning maamõõtjatel geodeetiliste andmete vahetamiseks ja korrastamiseks. Linna omaosalus (541 tuh kr) ning Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse toetus projektile (839 tuh kr). 2011. aastal käivitus Tartu piirkonna geomõõdistuste infosüsteem „Geoarhiiv“, mille edasiarendused jätkusid 2012. aastal. 2013. aastal jätkusid geoarhiivi arendused ning tehti uuendusi maakorralduse süsteemi. Valmistati ette projekti Greenman, mis on seotud linna puude, põõsaste ja rohealade haldamisega ning tehti ettevalmistusi planeeringute infosüsteemi juurutamiseks.
2.3.5	Tartu linna digitaalplaani uuendamine	2010 - 2013	2013. aastal uuendati M 1:2000 täpsusega Tartu linna hoonete 3D mudel ning jooksvalt jätkati M 1:2000 linnaplaani uuendamist.
2.4.			
2.4.1	Parima võimaliku tehnika juurutamine ettevõtetes, toote elutsükli analüüs	2010 – 2013	Parima võimaliku tehnika kasutamine tuuakse ära ettevõtte lubatud heitkoguste projektis, mis esitatakse saasteloa saamiseks.
2.4.2	Avalike hangete keskkonnanäppide arvestamise kriteeriumite ja rakenduspõhimõtete väljatöötamine Tartu linna jaoks	2010-2013	Üldiseid kriteeriume ei ole, teedeehitus- ei tohi tekitada kahju keskkonnale; teistel -vajalike keskkonnalaabade (jäätmeluba), litsentside (uuringute, KMH ekspertide vm)või registreeringu olemasolu jne. Euroopa Liidu ühtsed keskkonnanäppide riigihangete kriteeriumid on eesti keeles kätte saadavad

Nr	Nimetus	Tegevuse toimumine	Tegevuse kirjeldus
			http://ec.europa.eu/environment/gpp/eu_gpp_criteria_en.htm
2.4.3	Säästva energia ja elamuasemevaldkonna programmi koostamine	2010, 2011	Tartu linna säästva elamumajanduse ja energeetika programm (2011) Dokument kuulub linnajuhtimise strateegilise alusdokumendi "Tartu 2030" juurde. Dokument esitab linna elamumajanduse olukorra ja võimalikud arengud aastani 2020 säästva edendamise seisukohast. Programm koostati Tartu Regiooni Energiaagentuuri juhtimisel kaasates töörühmadesse spetsialiste erinevatelt elamumajandusega seotud aladelt ja ka korteriühistute esindajaid. http://www.tartu.ee/?page_id=58&lang_id=1&menu_id=6&lotus_url=/uurimused.nsf/Web/teemad/AC5CB64F6521153DC22579130028F9A5 Valmis ka Tartu linna hoonete energiatarbimise ja sisekliima uuringu I etapi aruanne

3. VÄLISÕHK

Eesmärk:

Saasteainete heitkogused ja saastetasemed ei ületa kehtestatud piirväärtusi.

Nr	Nimetus	Tegevuse toimumine	Tegevuse kirjeldus
3.1	Paiksed saasteallikad. Energia tootmine		
3.1.1	Kaugkütte arendamine vastavalt üldplaneeringule	2010- 2013	Üldplaneeringus on toodud kaugküttepiirkonna piirid. Neid arvestatakse planeeringute algatamisel ja ehitusprojektide projekteerimistingimuste väljastamisel.

Nr	Nimetus	Tegevuse toimumine	Tegevuse kirjeldus
3.1.2	Kivisöe jm fossiilsete tahkekütuste kasutamisest loobumine	2011- 2013	2013 aastal valmis uurimistöo "Tuule ja päikeseenergia kasutamine Tartu linnas. Taastuvate energiaallikate kasutamine 21. sajandi linnas" <i>Koostaja: Hea Uus Linn OÜ</i> Uuringus keskendutakse tuule- ja päikesetehnoloogiate kasutusvõimalustele ning nende mõjule kogukonnas, samuti nendega kaasnevate riskide hindamisele ja vähendamisele. Antakse ülevaade taastuvate energiaallikate kasutamise seadusandlikust raamistusest, ökonomikast ja selle ajaloost viimasel kümnendil. Vaadatakse tulevikku ja hinnatakse energiasektori rolli linnas täna, homme ja selle arengut käesoleva sajandi keskpaigani. Töö käigus antakse soovitusi tehnoloogiate rakendamiseks linnas nii linnaruumi, hoonete kui ka linnakodanike seisukohalt.
3.2 Transpordisaaste			
3.2.1	Liikluse- ja ühistranspordi uuringud (sh loenduse korraldamine)	2010 – 2013	<p>Projekt „Rohkem biogaasibusse“ (More Baltic Biogas Bus)</p> <p>Tegemist on projekti „Baltic Biogas Bus“ jätkamise projektiga. 2013.aastal osaleti projekti ettevalmistusprotsessis.</p> <p>2014. aastal viiakse projektis läbi hanked (hankijad on teised projektipartnerid) seadmete ja busside soetamiseks ning teostatakse uuringud säästva sõidustiili seadmestiku kasutamisel saadavate tulemuste kohta ning hübriidbusside eksploatatsiooni tulemustest. Projekt lõppeb oktoobris 2014.a.</p>

Nr	Nimetus	Tegevuse toimumine	Tegevuse kirjeldus
3.2.2	Ühistranspordi ja kergliikluse eelisarendamise meetmete rakendamine	2010 - 2013	<p>2013. aastal arendati Tartu linna avalikku bussiliinivedu teostavate busside reaalajas jälgimise infosüsteemi, mille tulemusel paigaldati 59 bussile reaalajas jälgimise seadmed, 59 bussile sõitjatele informatsiooni edastavad tablood, 10 bussile sõitjate loendamise seadet, 44 bussipeatusesse busside peatusesse saabumise infot edastavat tablood.</p> <p>Projekt "ESTLATRUS TRAFFIC - Eesti-Läti-Vene rahvusvaheliselt tähtsate strateegiliste transpordikoridoride logistika ja transiidivõime suurendamine" algas 02. aprillil 2012.a</p> <p>Tartu ülesanneteks projektis on: Tõsta liiklusohutust rahvusvahelise tähtsusega strateegiliselt olulistel maanteedel E264 (Jõhvi-Tartu-Valga) ja E263 (Tallinn-Tartu-Võru-Luhamaa). Suurendada avalikkuse teadlikkust liiklusohutusest ja rahvusvahelisest logistikast. Kaasata avalikkust liiklusohutuskampaaniasse.</p> <p>2013. aasta sügisel paigaldati 12 liiklusloendurit nelja loenduspunkti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Riia mnt 136a läheduses - kohe peale Riia ringristmikku linna pool (2+2 sõidurada); • Võidu sild - kohe peale sillalt mahasõitu Narva mnt suunas (2+2 sõidurada); • Narva mnt ja Mõisavärava tn ristmiku läheduses (1+1 sõidurada); • Aruküla tee - Vahi tn ja Kvissentali tn vahel (1+1 sõidurada). <p>Tööd lõpetati 2013. aasta oktoobri alguseks.</p> <p>Autovaba päeva raames viidi läbi helkurehete valmistamise õpituba, mille raames valmistati koos lastega umbes 100 helkurit. Õpituba osutus väga populaarseks, plaanis on korraldada ka järgmisel aastal sarnane õpituba.</p> <p>Liikluskorralduse muudatuste tegelemisel lähtutakse ohutuse põhimõtetest. Täiustatakse foorisüsteeme, jätkatakse reguleerimata ülekäiguradade ehitust lähtuvalt koostatud audititest, eskiisprojektidest ja täiendada parandada liikluskorraldust sh parkimist.</p>

Nr	Nimetus	Tegevuse toimumine	Tegevuse kirjeldus
3.2.3	Meetmete rakendamine linnakeskuse liikluskoormuse vähendamiseks	2010 - 2013	<p>Tartu idapoolne ringtee hakkab ühendama Tallinn-Tartu-Võru-Luhamaa maanteed Jõhvi-Tartu-Valga maanteega. Selle rajamine vähendab liikluskoormust kesklinnas ja parandab linnaosade vahelist ühendust kahel pool Emajõe. Übersõidutee pikkus on umbes kümme kilomeetrit ning see hõlmab ka üle Emajõe kavandatavat Ringtee silda. Projekteeritav tee läbib eeldatavalt nelja omavalitsust: Tartu linna, Ülenurme, Luunja ning Tartu valdu.</p> <p>2013.a lõpetas peatöövõtja Nordecon AS Idaringtee 1. ehitusala ehitustööd. Tööde käigus ehitati 2,8 km 4 sõidurajaga tänavat, 0,6 km 2 sõidurajaga tänavat, üks eritasapinnaline ristmik, 6,2 km jalg- ja jalgrattateid, 1 ringliiklusega ristmik ja 2 foormikku.</p>
3.2.4	Kõnni- ja jalgrattateede võrgu ehitamine	2010 - 2013	<p>Kõnniteede vahenditest rekonstrueeriti Jaama 10-12 esine kõnnitee (150 jm), Fr.R.Kreutzwaldi kõnnitee (195 jm), Ilmatalu tn kõnnitee (65 jm), Anne kiire kõnnitee (890 jm), Kannikese tn kõnnitee lõigus Viljandi mnt-Sangla (130 jm).</p> <p>2013.a remonditi jooksevremonttööde käigus Näituse ja K.E von Baeri tn trepp ning Toomemäe tenniseväljakute trepid.</p>
3.2.5.	Kruusakattega teede katmine tolmuvaba kõvakattega	2010 - 2013	<p>2013.a lõpu seisuga on teeregistri andmetel Tartu linna teede kogupikkus 341,3 km. Nendest on asfaltkattega tänavaid 285,7 km, kruusateid 29,5 km, muid teid 26,1 km. Registri andmetel on linnas 9 silda.</p> <p>2008.a alates hooldab linna kruusatänavaid OÜ TAVT. Kruusatänavate hoolduse käigus hoiti korras 30 km kruusakattega tänavaid ja 230 km teepeenraid.</p> <p>Kruusatänavate finantseerimise vahenditest ehitati tolmuvabad katted järgmistele tänavatele: Ranna pst (Hipodroomi-Lõkketule tn, 230 jm), Rannakajaka (Hipodroomi-Kesakan- ni tn, 135 jm), Sõnajala tn (405 jm), Piiri tn (Herne-Oa tn, 190 jm), Meloni tn (Herne-Oa tn, 190 jm) ja Rimmelga tn (Kadaka-tupik, 100 jm).</p>
3.3	Välisõhu kvaliteet		

Nr	Nimetus	Tegevuse toimumine	Tegevuse kirjeldus
3.3.1	Piirkondade kindlaksmääramine, kus ületatakse saastetaseme piirväärtusi (SPV ₁)	2010 – 2013	Käesolevaks ajaks ei ole tuvastatud Tartu linnas ühtegi piirkonda, kus pidevalt ületataks saastatuse ühe tunni keskmist piirväärtust SPV ₁ . Välistada ei saa ka juhtu, et halbadel ilmastikutingimustel ja koosmõjus teiste saasteallikatega (liiklus ja lokaalküte) võib mõne piirkonna välisõhukvaliteet olla halvem 2013 aastas septembrist on Tartus käimas õhumõõtmised nn. AQSM ehk Air Quality Management System haldamise raames. Selle käigus hinnatakse mudelarvutuse ja mõõtmiste teel saadud tulemuste kokkulangevust. Tartus toimuvad mõõtmised AS-i Tartu Valumehaanika territooriumil ja Tähe 98 hoone juures. Eesti Keskkonnauuringute Keskusel on Keskkonnaministeeriumiga sõlmitud leping milles aruande esitamise tähtaeg on 15. aprill 2014.
3.3.2	Välisõhu seire, sh peentolmu ja osooni pistelise seire tõhustamine	2010 - 2013	Karlova linnaosas asuva seirejaama mõõtmistulemustest ilmneb, et 2013 aastal ületati peentolmu PM 10 osas 24 tunni keskmist piirmäära (50 µg/m ³) 3 korral neist veebruaris 1 korral ja märtsis 2 korral (lubatud ületada kuni 35 korda kalendriaasta jooksul.). Tartu linna õhukvaliteedi hindamiseks on OÜ Tartu Keskkonnauuringud mõõtnud alates 1996. aastast linna erinevates piirkondades difusioonitorudega lämmastikdioksiidi kontsentratsioone. 2013 aastal teostati mõõtmisi 16 proovivõtukoahas. Inimese tervise kaitseks rakendatav NO ₂ saastatuse taseme kalendriaasta keskmine piirväärtus (SPV _a =40 µg/m ³) ületati 2013. aastal erinevates kohtades kokku 4 korral (pideva seire korral on lubatud ühes punktis nimetatud näitajat ületada 3 korral). Suurima reostuskoormusega on Narva mnt - Puiestee ning Riia - Kastani ristmikud. Puhtama õhuga on transpordivabamad proovivõtukoerad nagu Botaanikaaed ja Raja tn.

4. VEEKOGUDE JA PÕHJAVEE SEISUND

Eesmärk:

Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kaudu on tagatud kõikidele Tartu linna elanikele kvaliteetne joogivesi ja Tartu linna veeheide on viidud majanduslikult põhjendatud ja tehniliselt võimaliku miinimumini.

Nr	Nimetus	Tegevuse toimumine	Tegevuse kirjeldus
4.1.			
4.1.1	Tartu vee – ja reoveevõrgustiku arendamine	2010 - 2013	2013 aasta lõpuks oli ühisveevõrgu torustike kogupikkus on 328 km (2012 aastal 325km) Reoveekanalisatsiooni torustike kogupikkus on 356 km. (2012 aastal 354).
4.1.2	Kasutusest väljalangenud puurkaevude väljaselgitamine ja tampoonimine	2010 - 2009	Välja on töötatud likvideerimise toetuse andmise kord, mille järgi on võimalik saada nimetatud toetust eraisikul kuni 75 % ulatuses tööde kogumaksumusest. 2013.a taotlusi ei esitatud.
4.1.3	Sademevee lahkvoole kanalisatsiooni rajamine	2010-2013	Sademevee torustiku pikkus 2013. aasta lõpu seisuga on 89 km (2012. aastal 86)
4.2			
4.2.1	Tagada Emajõe juhitava heitvee kvaliteedi vastavus normidele	2010 - 2013	<p>Pidev seire ja saasteainete koguste esitamine AS Tartu Veevärk poolt Keskkonnaametile 2xaastas.</p> <p>2013 aastal piinormide ületamisi (kvartali keskmisena)ei esinenud.</p> <p>2013.aaasta 1.-18. ja 49.-52. nädalatel oli heitvee temperatuur alla 12 kraadi C ning vastavalt Keskkonnatasude seaduse §24 lg4 loetakse üldläämmastiku sisaldus vastavaks esitatud piirväärtustele ka selle ületamise korral.</p> <p>Seoses puhasti renoveerimistöodega oli kehtestatud ajutise vee-erikasutuslooga Ajutised saasteainete piinormid:</p> <p>P(üld) 1,5 mg/l; N(üld) 20 mg/l; Heljum 20 mg/l.</p> <p>Aasta keskmisena oli N(üld) 15,9 mg/l, P(üld) 0,73 mg/l ; heljum 7,4 mg/l, BHT7 6,6 mg/l.</p> <p>Heitvee juhtimisel Emajõe võetakse raskmetallide proovid RVP väljavoolust kord kvartalis. Heitveest võetud proovides raskmetallide sisalduse ületamisi 2013.a. ei esinenud. Enamikel juhtudel jääb raskmetallide sisaldus alla nende määramispiire.</p>
4.2.2	Raadi järve puhastamine	2010 - 2013	2013.a mais toodi Sukeldumisklubi OÜ poolt Raadi järve põhjast välja 7 m3 prügi ja suuremad esemed (paat, rehvid jne).

Nr	Nimetus	Tegevuse toimumine	Tegevuse kirjeldus
4.2.3	Arvestuse pidamine ettevõtete üle, kes suunavad ühiskanalisisatsiooni veekeskkonnale ohtlike aineid	2006 - 2013	Pistelisi reoveeproove võetakse rohkem kui 50-st keskkonnale ohtlike aineid omavast tootmisettevõttest. Ühiskanalisisatsiooni suunatavas heitvees esines tihedamini pH ja üldlammastiku piirväärtuste ületamisi. Suuremad ületajad olid Meteci Valdused OÜ ja AS A.Le Coq.
4.3			
4.3.1	Jääkreostusobjektide andmebaasi koostamine, jääkreostuskollete likvideerimine	2010 - 2013	2013 aastal lõpetati jääkreostuskolde likvideerimisega Aardlapalu prügilas. Tegemist oli nõukogude ajast pärineva naftareostusega. Alates 1998. aastast on igal kevadel organiseeritud linnlaste abiga, talgukorras munitsipaal- ja reformimata riigimaadel omavoliliste prügi mahapaneku kohtade likvideerimist ja alade heakorrastamist. 2013. a osales talgutel kokku 1185 inimest ja 67 objektilt koristati 1233 m ³ prügi ja jäätmeid. Jätkub endise Raadi sõjaväehoonete lammutamine mida rahastab 90% ulatuses SA KIK , 10% tuleb linna eelarvest.

5. ELUKESKKONNA VÄÄRTUSED

Eesmärk:

Tartu linna maastik on tervik, mille looduslikke ja kultuurilisi osiseid vaadeldakse koos. Linna arendustegevuse kavandamisel ja planeerimisel on esikohal vajadus tagada linna terviklikkus ja tasakaalustatud areng.

Nr	Nimetus	Tegevuse toimumine	Tegevuse kirjeldus
5.1			
5.1.1	Liigikaitse tegevuskavades toodud meetmete rakendamise vajaduse hindamine ja kavade koostamine	2010 – 2013	Keskkonnaameti Jõgeva-Tartu regiooni poolt alustati 2013. aastal kaitse tegevuskavade koostamist kolmele liigile (pehme koeratubakas, mägi-piimputk ja ahtalehine kareputk), mida leidub ka Tartu linnas. Need tegevuskavad on hetkel pooleli ja nende alusel ei ole ka ühtegi tööd 2013. aastal Tartu linnas tehtud.

Nr	Nimetus	Tegevuse toimumine	Tegevuse kirjeldus
5.1.2	Parkide hooldamine ja rekonstrueerimine	2010 - 2013	Aastaringse hoolduse all oli kokku 293,7 ha, millest ca 72 ha moodustavad metsad. Lisaks hooldati ca 13,3 ha teemaa haljasalasid. Võrreldes 2012. a on teemaade hooldusalade pindala kasvanud (2012. a. hooldati 12,3 ha).
5.2			
5.2.1	Rohealade, sh metsade inventeerimine	2010 - 2013	2013 aastal teostati Artes Terrae OÜ poolt Raadi dendropargi ja puistu hinnang, milles esitati dendropargis kasvavate puude ja põõsaste inventariseerimise tulemused. (Tööga on võimalik tutvuda linna kodulehel)
5.3			
5.3.1	Linnale oluliste teemaplaneeringute ja koostöös linna lähiümbruse omavalitsustega linna lähiümbruse teemaplaneeringu koostamine	2010 - 2013	2013 jätkus Tartu kesklinna üldplaneeringu koostamine ning toimus planeeringu strateegilise keskkonnamõju hindamine. Tartu Linnavolikogu 16.mai 2013. aasta otsusega kehtestati teemaplaneering "Tartu linna ülikoolide, rakenduskõrgkoolide ja TÜ Kliinikumi ruumiline areng" ning jätkati teemaplaneeringu "Supilinna miljööväärtsliku ala kaitse- ja kasutustingimused ning linnaosa maa- ja veelade üldiste kasutustingimuste täpsustamine ning täiendamine" koostamist. Jätkati ka Tartu linna üldplaneeringu teemaplaneeringu „Vabaplaneeringuga alade parkimispõhimõtted“ koostamist ning valmis teemaplaneeringu eskiislahendus.
5.3.2	Linna roheline võrgustiku ühendamine linnalähedase roheline vööndiga	2010 - 2013	Kavandatud teemaplaneering "Tartu linna roheline võrgustik" lahendati Tartu linna üldplaneeringu mahus 2009.aastal.

Nr	Nimetus	Tegevuse toimumine	Tegevuse kirjeldus
5.3.3	Keskkonnaga seotud aktiivse puhkuse võimaluste loomine ja loodu hooldamine (sh mänguväljakud)	2010 - 2013	<p>Suuremahulisemad tööd linna mänguväljakutel olid järgmised:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Annekese (Anne 55a) mänguväljakule paigaldati betoonist lauatenniselaud mas (Kozer Experiment Studio OÜ); - Anne 55a mänguväljakule paigaldati liivakast summas ja liurenn (Vivocard Plus OÜ). Liumäe ümbruse ala kaeti kummikattega Softbond+Silver Birch (Fixman Eesti OÜ); - Annekese mänguväljakule (Anne 55 a) telliti ka infostend (Valge Kass ning 3 prügikasti Kemmerling OÜ-lt ; - Vaksali parki paigaldati betoonist statsionaarne lauatennise laud „PonG“ (Kozer Experiment Studio OÜ); - Vabaujulas renoveeriti kaks korda vandalismi tagajärjel kannatada saanud liumäge. Töid teostas Vivocard Plus OÜ; - Mõisavahe 27a kinnistult (Mõisavahe park) likvideeriti ohtlike mänguvahendeid (HKP OÜ) ning asenduseks paigaldati väikelastele liumägi (Arnold AS); - Koostöös Tartu Kaubamaja Kinnisvara OÜga remonditi Kaubahoovi platsil asuva Kaubamaja mänguväljaku mängulinnakut, uuendati kiige turvaala ja infostendi. Lisaks tehti ka erinevaid pisiparendusi (Vivocard OÜ).

6. KESKKONNATERVIS

Eesmärk:

Tartu linna elukeskkonna võimalikult soodus mõju elanike tervisele

Nr	Nimetus	Tegevuse toimumine	Tegevuse kirjeldus
6.1			

Nr	Nimetus	Tegevuse toimumine	Tegevuse kirjeldus
6.1.1	Ettevõtete mürakaardi ja müra vähendamise tegevuskava koostamine	2010 - 2013	Tartu linna mürakaardi koostamisel ei ilmnunud ettevõtete mürakaartide koostamise vajadust. Laulupeo pst 15 krundi detailplaneeringu koostamise käigus tellis ettevõtte Laulupeo pst 15 krundi ja lähiala mürahinnangu, mille käigus teostati täiendavad müramõõtmised 2013. aasta juunis. Töö koosseisus toodi välja ka öise müra teket ja levikut piiravad meetmed.
6.1.2	Müra ja vibratsiooni seire. Linna strateegilise mürakaardi koostamine	2010 – 2013	2012 aastal suvel valmis Tartu linna välisõhu strateegilise mürakaart mis kooskõlastati Terviseametiga . 2013 aastal laekus mürakaebusi ventilatsioonisüsteemide kohta kesklinnas (TASKU Keskus – Turu 2 ja AURA Veekeskus -Turu 10) Filosoofi tänavalt (ABB Tartu korrashoiukeskus - Võru 55e) jne. Samas tootmistegevusest tingitud mürakaebusi oli Oa tn (OÜ Lipland – Oa 13) ja Tähtvere tn (A.LeCoq AS - Laulupeo pst 15). Kodanikke häiris ka hoonete lammutamisel ja toitlustusettevõtetest kostev müra.
.1.3	Vastavalt linna strateegilisele mürakaardile linna müra vähendamise tegevuskava koostamine	2013	2013 aastal valmis Tartu välisõhus leviva müra vähendamise tegevuskava . Mürakaardid ja tegevuskava on vastavalt välisõhu kaitse seadusele kättesaadavas ka Terviseameti kodulehel: http://www.terviseamet.ee/keskkonnatervis/fuusikalised-tegurid/murakaardid-ja-tegevuskavad-2012/tartu-linna-2012-a-strateegiline-murakaart-ja-tegevuskava.html Tartu linna välisõhus leviva keskkonnamüra tegevuskava koostamise vajadus tuleneb välisõhu kaitse seadusega üle võetud Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiivi 2002/49/EÜ nõuetest ja meetodikast ning selles ei käsitleta üksikobjektide müraprobleemide lahendamist.
6.1.4	Müra ja vibratsiooni vähendamise meetmete rakendamine raudteel, sh müratõkete ehitamine	2010 - 2013	Varem I etapis EVR Infra poolt rajatud 160 m pikkusele ja 4 m kõrguse müratõkkeseinale ehitati 2012 aasta lõpus juurde 550 meetri pikkune osa. Uus müratõkkesein kaitseb müra eest Tammelinna elamukrunte ja staadioni. 2013. aastal täiendavaid meetmeid ei rakendatud.
6.2			
6.2.1	Õhuliinide asendamine maa-aluste kaabelliinidega	2010 - 2013	Arvestatakse rajatiste projekteerimistingimuste väljastamisel ja detailplaneeringute menetlemisel
6.2.3	Liinide ja telekommunikatsioonide kavandamisel arvestada kaitsevööndite rakendamise vajadust	2010 - 2013	Rajatiste projekteerimistingimuste väljastamine, detailplaneeringute menetlemine.

Nr	Nimetus	Tegevuse toimumine	Tegevuse kirjeldus
6.3			
6.3.1	Toetatakse säästva renoveerimise keskust jm projektipõhiseid tegevusi	2008 - 2013	<p>Tartu Säästva Renoveerimise Infokeskus (SRIK) pakub tartlastele võimalust tasuta kasutada restaureerimistöökoda, kus meistri juhendamisel saab korrastada oma maja akna, ukse või muu arhitektuurse detaili. Sama projekti raames pakutakse vanade majade omanikele ka ehitusalast nõu.</p> <p>Tartu linnavalitsus toetas Säästva Renoveerimise Infokeskuse Tartu ühenduse projekti "Avatud töökoda, konsultatsioonid ja infomaterjalid kultuuriväärtuslike hoonete omanikele" 806 euroga ja projekti "Avatud restaureerimistöökoda Tartu linnas" 1400 suuruses summas.</p>